

φόροι, φοβούμενοι τον κομμουνισμό, ψήφισαν ως μικρότερο κακό τη βασιλεία και προφανώς, καθώς οργιάζε η τρομοκρατία στην ύπαιθρο, οι πολίτες της επαρχίας, χωρίς την πολυτέλεια του παραβάν, ψήφιζαν ό,τι ήθελε ο τοπικός παράγωγ.

Οι πρώτες αμφισβητήσεις της νομιμότητας που μεθόδευε το κράτος, για να αποδείξει την επιβολή του και την κυριαρχία του, ήρθαν από τους διωκόμενους πολίτες, τους αυτοσχέδιους αντάρτες, οι οποίοι στις 21 Σεπτεμβρίου κατέλαβαν τη Δεσκάτη και στις 2 Οκτωβρίου τη Νάουσα. Επιτυχίες εντυπώσεων, διότι βέβαια επενέβαινε ο στρατός και ανακαταλάμβανε τις περιοχές. Η οδυνηρή πραγματικότητα ήταν ότι στην ύπαιθρο δρούσαν τόσο κομμουνιστικές ένοπλες ομάδες, όσο και αντικομμουνιστικές που ασκούσαν εξουσία σε μεγάλες εκτάσεις, όπως η διαβόητη συμμορία του Σούρλα στη Θεσσαλία, στα χέρια της οποίας, μεταξύ άλλων, έπεσε ο δημοσιογράφος Κώστας Βιδάλης (17/8/1946) και χάθηκαν τα ίχνη του.

Τον Σεπτέμβριο η ελληνική κυβέρνηση, σκοπεύοντας να αντιμετωπίσει την πύκνωση των αντάρτικων σωμάτων στην ύπαιθρο, τα οποία έκαναν συνεχώς αισθητή την παρουσία τους –ένα αντάρτικο χωρίς ακόμη πρόσωπο και χωρίς πολιτική ταυτότητα–, ζήτησε από τους Βρετανούς να επιτρέψουν την αύξηση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων κατά 30% και να διατηρηθούν υπό τα όπλα τα τμήματα της Εθνοφυλακής, ώστε να καταστεί αξιόμαχο σώμα.

Από τα τέλη όμως του 1946 οι αντάρτικες μονάδες απέκτησαν ενιαία ηγεσία με επικεφαλής τον Μάρκο Βαφειάδη, χωρίς βέβαια ακόμη πολιτικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά: λειτουργούσαν απλώς ως διωκόμενοι πολίτες. Συμβολικά, πρώτη ενέργειά τους στη νέα μορφή του αγώνα ήταν η κατάληψη της Υπάτης και στις 14 Φεβρουαρίου του 1947 της Σπάρτης, απ' όπου απελευθέρωσαν τους αριστερούς κρατούμενους. Σε επόμενη φάση θα γίνει το αντίστροφο: Η συμμορία Μαγγανά θα εισβάλλει στις φυλακές και θα σφάζει τους αριστερούς κρατούμενους – πιο αποτελεσματική λύση.

Ωστόσο η κυβέρνηση, παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε, με το αντάρτικο να της κάνει κλεφτοπόλεμο, επιδίωκε να προβάλλει και τις εθνικές διεκδικήσεις και να τις απαιτήσει στα διεθνή διαβούλια. Στο Συμβούλιο των υπουργών Εξωτερικών των συμμαχικών κρατών εν Παρισίους, 25 Απριλίου 1946, ο Έλληνας υφυπουργός Εξωτερικών Φίλιππος Δραγούμης προέβαλε αξιώσεις για τη Βόρεια Ήπειρο, όπου επικρατούσε το ελληνικό στοιχείο, όπως και έθεσε θέμα, επικαλούμενος λόγους ασφαλείας, για εδαφικές λωρίδες της Βουλγαρίας. Αλλά, Αμερικανών και Άγγλων συμφωνούντων, η συζήτηση για μεταβολή των συνόρων δεν κρίθη-

